

eroare

Sfidând butada "Critical ascunde un creator ratat", voi încerca să argumentez de ce aștept cu interes și alte montări ale lucrării **Repetabila scenă a balconului**, de care mă leagă responsabilitatea de a fi contribuit la desemnarea sa drept *Piesa anului 1995* la concursul UNITER. Îmi amintesc încă emoția primei lecturi a acestui text de doar 20 de pagini, care, în acele clipe, era anonim, fiindcă deschiderea plicurilor cu numele concurenților abia urma să se producă. Judecata estetică era deci liberă de orice prejudecată și depista cu bucurie o miniaturolă operă care surprindea o meteahnă a insului universal: orgoliul parvenirii.

Interesant era că autorul – spre deosebire de alți confrăți, consacrați sau nu – nu se lăsase înghițit de realitatea imediată care-i impusese subiectul, ci o dominase cu detașare, speculându-i repetabilitatea și raportând-o nu doar

la alte episoade similare ale istoriei umanității, ci și la o capodoperă shakespeariană plasată la polul opus, cel al inocenței și candorii absolute, străină de orice vanitate.

Virtuozitatea dramaturgică, insolitul demonstrării pervertirii valorilor constă în capacitatea de abstragere din magma fierbinte a cotidianului și plasarea pe coordonate abstracte, într-o silogistică perfectă, defel aridă. Pentru că se apelează inteligent la livresc, iar hărțuiala dintre cei doi actanți angajați în tentativa de cucerire a balconului nu este îngreunată de balastul exemplificărilor cvasi-concrete. Aluziile au un grad de subtilitate sporit printr-o veritabilă strategie a umorului, împănate cu trimeri pe cât de inedite, pe atât de hazoase.

În mod surprinzător, Alexandru Tocilescu, primul regizor tentat de montarea *princeps* tocmai datorită acestor virtuți, a cedat tentației facilului,

abandonând actorii unui joc mai mult mimetic decât reflexiv.

Evident, în versiunea TV, regizorul Silviu Jicman nu a putut atenua viciul de șarjare, sporit și de rodajul scenic. Ceea ce s-a câștigat totuși la înregistrarea spectacolului de la Teatrul dramatic "Sică Alexandrescu" din Brașov a fost evidențierea aportului Companiei de dans contemporan "ALEAE" care merită aplauze în plus față de interpretii Mircea Andreescu și Adrian Rățoi (tandemul "ascensioniştilor" de profesie), Viorica Geantă Chelbea – Doica generică, protectoare a Ficțiunii ideale, respectiv a cuplului legendar Julieta și Romeo – Mara Nicolescu și Ion Bechet. Astfel, se poate spune că, pe micul ecran, coregrafia Ralucai Ianegic și balconul scenografilor Doina și Puiu Antemir au salvat montarea de la pericolul ilustrativismului de care nu are nicidecum nevoie metafora lui Dumitru Solomon.

Sex-simbol contra vedetă națională

Seară de vară la TV. Ora 20: Prima Tv îl oferă spre degustare pe Richard Gere în **American Gigolo**, film-cult al anilor '80, în care Paul Schrader "deschide budoarele luxoase ale L. A.", cum explică Panoramic Tv. Ora 20.30: pe TVR 2, Teatrul Național de Televiziune prezintă **Prințul negru**, preluat de pe scena Teatrului "Nottara", unde ține afișul de câțiva ani, avându-l în fruntea distribuției pe Ștefan Iordache. Ora 20.50: la TVR, transmisiune directă a meciului "epocal" România – Ungaria în preliminariile Campionatului European.

Evident, numai trei monitoare alăturate ar fi putut rezolva dilema. În absența lor, micul ecran personal s-a transformat într-o adevărată masă de montaj în care, preț de mai bine de 90 de minute, s-au aflat în confruntare nemijlocită carismaticul nostru actor, evoluând pe o partitură scrisă de irlandeza

Iris Murdoch, steaua fotbalului românesc, Gică Hagi, revenit în fruntea Naționalei, și sex-simbolul filmului american, Richard Gere, preocupat de prezentarea cât mai plauzibilă a celei mai vechi dintre meserii. Astfel, eroul scriitor al confesivei drame pseudo-politiste (orchestrate pentru TV tot de Cornel Todea, care i-a dat viață lungă pe Bulevardul Magheru) a început să-i servească "la plasă" defel superficialului gigolo transoceanic argumente pentru o existență boemă de etern *angry man* în conflict cu mecanismele sociale și umane pervertite. Raționalismul romantic de sorginte vag sartriană, care transpare în stilul fragmentat al faimoasei romaniere cu studii de filosofie, s-a aflat intersectat în mod verist de fazele dure în care evolua în forță *leader*-ul de la Galata Sarai, urmat îndeaproape de profesionistul seducător vulnerabil, urmărit insistent de aparatul de filmat în lungi secvențe.

Cum Gică Hagi a fost scos din cadru (și din joc!) destul de repede printr-o nefericită accidentare, disputa a continuat doar pe două posturi, câștig de cauză având până la urmă Ștefan Iordache și ai lui. Fiindcă trebuie spus că, dacă în echipa americană protagonistul se bucură doar de susținerea blondei Lauren Hutton, fermecătoare cu strabismul ei glacial, în schimb *team*-ul românesc desfășoară pe teren o garnitură mai complexă, formată din Dana Dogaru, Victoria Cociaș, Camelia Zorlescu, Ion Haiduc și Constantin Cotimanis. De altfel, se poate spune că acea seară de iunie a fost un regal Ștefan Iordache, pentru că, o dată dobândită victoria cu 2-0, împătimitii au putut (re)vedea și **Cel mai iubit dintre pământeni**, ecranizarea romanului omonim al lui Marin Preda, tradusă în ritmeme cinematografice zguduitoare de către Șerban Marinescu.

Irina Coroiu